

บทที่ ๔

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาว่าการไม่ได้มาเรียนของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา อาจจะเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความสูญเปล่าทางการศึกษาของประเทศไทยได้หรือไม่ ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยโดยศึกษาค่าความสัมพันธ์ระหว่างเวลาเรียน กับสัมฤทธิ์ผลการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้อาศัยจากการศึกษาค่าดัชนีทางการศึกษา ๓ ค่า ที่เป็นของนักเรียนโรงเรียนระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา ซึ่งคาดว่าจะมีค่าดัชนีทางการศึกษาสูงที่สุด ได้โรงเรียนที่เลือกเป็นตัวอย่างจำนวน ๒๑ โรงเรียน และโรงเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นในเขตอำเภอหนองจอกที่เลือกมาเพื่อทำการศึกษาเปรียบเทียบอีก ๒๔ โรงเรียน รวมโรงเรียนที่ใช้เป็นตัวอย่างประชากรทั้งหมด ๔๕ โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนที่ใช้ศึกษา ๑๑,๖๔๔ คน เป็นนักเรียนชาย ๖,๒๖๘ คน นักเรียนหญิง ๕,๓๗๖ คน สำหรับค่าดัชนีทางการศึกษาที่ศึกษาค้างนี้ คือ

๑. ดัชนีการมาเรียนต่อวัน (Average daily attendance)
๒. ดัชนีการใช้ประโยชน์โปรแกรมการสอนของโรงเรียน (Sessional attendance rate)
๓. ดัชนีการสำเร็จการศึกษา (Promotion rate)

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) คือใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมุดบัญชีเรียกชื่อนักเรียนของแต่ละชั้นเรียน และ ต. ๒ ก. ของโรงเรียน โดยอาศัยแบบรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับเวลาเรียน และสัมฤทธิ์ผลการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา ๒๕๑๓ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเป็นเครื่องมือ การทดสอบความแตกต่างของมัชฌิมเลขคณิตด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

๒๒
ชอคนพบ

การมาเรียนของนักเรียน

๑. นักเรียนระดับประถมต้น ระดับประถมปลาย และทั้งสองระดับรวมกันในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา มารับการสอนในโรงเรียนแต่ละวันเป็นจำนวนไม่เต็มที คือ มีนักเรียนขาดเรียนทุกวัน ที่ระดับความเชื่อมั่น ๘๘ % การขาดเรียนนี้ไม่ได้เกิดขึ้นเพราะความแปรปรวนตามปกติ (by chance) แต่เป็นการขาดเรียนที่เกิดขึ้นอย่างมีสาเหตุ

๒. นักเรียนระดับประถมต้น ระดับประถมปลาย และทั้งสองระดับรวมกันในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา สติศึกษาของทุกโรงเรียน แต่ละวันจะต้องมีนักเรียนขาดเรียน คือไม่มีโรงเรียนใดเลยที่มีนักเรียนมารับการสอนในโรงเรียนเป็นจำนวนเต็มทีทุกวัน ที่ระดับความเชื่อมั่น ๘๕ % การขาดเรียนนี้ไม่ได้เกิดขึ้นเพราะความแปรปรวนตามปกติ (by chance) แต่เป็นการขาดเรียนที่เกิดขึ้นอย่างมีสาเหตุ

๓. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการมาเรียนของนักเรียนระหว่างโรงเรียนในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยาแล้ว ปรากฏว่า

ก. โรงเรียนประถมศึกษาตอนต้น ๘ โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนมาโรงเรียนคิดเป็นเปอร์เซ็นต์สูงกว่าปกติ ๒ โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนมาโรงเรียนเป็นปกติ และอีก ๗ โรงเรียนต่ำกว่าปกติ

ข. โรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย ๒ โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนมาโรงเรียน คิดเป็นเปอร์เซ็นต์สูงกว่าปกติ ๘ โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนมาโรงเรียนเป็นปกติ และอีก ๗ โรงเรียนต่ำกว่าปกติ

ค. รวมทั้งสองระดับมี ๗ โรงเรียน ที่จำนวนนักเรียนมาโรงเรียนคิดเป็นเปอร์เซ็นต์สูงกว่าปกติ ๘ โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนมาโรงเรียนเป็นปกติ และอีก ๒ โรงเรียนต่ำกว่าปกติ

๔. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการมาเรียนของนักเรียนระดับประถมต้น และระดับประถมปลายในเขตอำเภอพระนครแล้ว ปรากฏว่า

ก. จำนวนนักเรียนระดับประถมต้น และนักเรียนระดับประถมปลาย มาโรงเรียนคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕ % หมายความว่า การหยุดของนักเรียนทั้ง ๒ ระดับเกิดขึ้นพอ ๆ กัน

ข. จำนวนนักเรียนชายระดับประถมต้น และนักเรียนชายระดับประถมปลาย มาโรงเรียนคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ไม่แตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕ % หมายความว่า การหยุดเรียนของนักเรียนชายทั้ง ๒ ระดับเกิดขึ้นพอ ๆ กัน

ค. จำนวนนักเรียนหญิงระดับประถมต้น มาโรงเรียนคิดเป็นเปอร์เซ็นต์สูงกว่านักเรียนหญิงระดับประถมปลาย ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕ %

๕. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการมาเรียนของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงในเขตอำเภอพระนครแล้ว ปรากฏว่า

ก. ในระดับประถมต้น จำนวนนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงมาโรงเรียนคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕ % หมายความว่า การหยุดเรียนของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงเกิดขึ้นพอ ๆ กัน

ข. ในระดับประถมปลายจำนวนนักเรียนหญิงมาโรงเรียนคิดเป็นเปอร์เซ็นต์สูงกว่าเรียนชาย ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕ %

ค. จำนวนนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง ของทั้งสองระดับรวมกัน มาโรงเรียนคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕ % หมายความว่า การหยุดเรียนของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง ของทั้งสองระดับรวมกันเกิดขึ้นพอ ๆ กัน

๖. นักเรียนระดับประถมต้นในเขตอำเภอนองจอก สถิติทั้งอำเภอมารับการสอนในโรงเรียนแต่ละวันเป็นจำนวนไม่เต็มที คือมีนักเรียนขาดเรียนทุกวัน ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕ % การขาดเรียนนี้ไม่ได้เกิดขึ้นเพราะความแปรปรวนตามปกติ (by chance) แต่เป็นการขาดเรียนที่เกิดขึ้นอย่างมีสาเหตุ

๗. นักเรียนระดับประถมต้นในเขตอำเภอนองจอก สถิติทุกโรงเรียนแต่ละวันจะต้องมีนักเรียนขาดเรียน คือไม่มีโรงเรียนใดเลยที่มีนักเรียนมารับการสอนในโรงเรียนเป็นจำนวนเต็มทุกวัน ที่ระดับความเชื่อมั่น ๕๕ % การขาดเรียนนี้ไม่ได้เกิดขึ้นเพราะความแปรปรวนตามปกติ (by chance) แต่เป็นการขาดเรียนที่เกิดขึ้นอย่างมีสาเหตุ

๘. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการมาเรียนของนักเรียนระหว่างโรงเรียนในเขตอำเภอนองจอกแล้ว ปรากฏว่า โรงเรียนประถมศึกษาตอนต้น ๑๒ โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนมาโรงเรียนคิดเป็นเปอร์เซ็นต์สูงกว่าปกติ ๘ โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนมาโรงเรียนเป็นปกติ และอีก ๘ โรงเรียนต่ำกว่าปกติ

๙. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการมาเรียนของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง ในเขตอำเภอนองจอกแล้วปรากฏว่า จำนวนนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง ระดับประถมต้นมาโรงเรียนคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น ๕๕ % หมายความว่า การหยุดเรียนของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงเกิดขึ้นพอ ๆ กัน

๑๐. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการมาเรียนของนักเรียนระดับประถมต้นในเขตอำเภอพระนครกับเขตอำเภอนองจอก แล้วปรากฏว่า

ก. ในระดับประถมต้น จำนวนนักเรียนในเขตอำเภอพระนครมาโรงเรียนคิดเป็นเปอร์เซ็นต์สูงกว่านักเรียนในเขตอำเภอนองจอก ที่ระดับความเชื่อมั่น ๕๕ %

ข. ในระดับประถมต้น จำนวนนักเรียนชายในเขตอำเภอพระนครมาโรงเรียนคิดเป็นเปอร์เซ็นต์สูงกว่านักเรียนชายในเขตอำเภอนองจอก ที่ระดับความเชื่อมั่น ๕๕ %

ค. จำนวนนักเรียนหญิงระดับประถมต้นในเขตอำเภอพระนคร และเขตอำเภอนองจอกมาโรงเรียนคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น ๕๕ % หมายความว่า การหยุดเรียนของนักเรียนหญิงระดับประถมต้นในเขตอำเภอทั้งสองนี้เกิดขึ้นพอ ๆ กัน

การใช้ประโยชน์โปรแกรมการสอนของโรงเรียน

๑. นักเรียนระดับประถมต้น ระดับประถมปลาย และทั้งสองระดับรวมกันในเขตอำเภอพระนคร สถิติทั้งอำเภอตลอดทั้งปีการศึกษามารับการสอนในโรงเรียนเป็นจำนวนเวลาไม่ถึง ๑๘๐ วัน ที่ระดับความเชื่อมั่น ๘๕ %

๒. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการใช้ประโยชน์โปรแกรมการสอนของโรงเรียน แต่ละโรงเรียนในเขตอำเภอพระนคร กับค่าที่ควรจะเป็น แล้วปรากฏว่า

ก. โรงเรียนประถมศึกษาตอนต้น ๒ โรงเรียน ที่นักเรียนมารับการสอนในโรงเรียน ตลอดปีการศึกษามากกว่า ๑๘๐ วัน ๓ โรงเรียน ประมาณ ๑๘๐ วัน และอีก ๑๐ โรงเรียน น้อยกว่า ๑๘๐ วัน

ข. โรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย ๑ โรงเรียน ที่นักเรียนมารับการสอนในโรงเรียนตลอดปีการศึกษามากกว่า ๑๘๐ วัน ๓ โรงเรียน ประมาณ ๑๘๐ วัน และอีก ๑๗ โรงเรียน น้อยกว่า ๑๘๐ วัน

ค. รวมทั้งสองระดับมี ๒ โรงเรียน ที่นักเรียนมารับการสอนในโรงเรียนตลอดปีการศึกษามากกว่า ๑๘๐ วัน ๑ โรงเรียน ประมาณ ๑๘๐ วัน และอีก ๑๘ โรงเรียน น้อยกว่า ๑๘๐ วัน

๓. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการใช้ประโยชน์โปรแกรมการสอนของโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนในเขตอำเภอพระนคร แล้วปรากฏว่า

ก. โรงเรียนประถมศึกษาตอนต้น ๕ โรงเรียน ที่นักเรียนมารับการสอนในโรงเรียนตลอดปีการศึกษาสูงกว่าปกติ ๒ โรงเรียน เป็นปกติ และอีก ๔ โรงเรียน ต่ำกว่าปกติ

ข. โรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย ๕ โรงเรียน ที่นักเรียนมารับการสอนในโรงเรียนตลอดปีการศึกษาสูงกว่าปกติ ๗ โรงเรียน เป็นปกติ และอีก ๔ โรงเรียน ต่ำกว่าปกติ

ค. รวมทั้งสองระดับมี ๒ โรงเรียน ที่นักเรียนมารับการสอนในโรงเรียนตลอดปีการศึกษาสูงกว่าปกติ ๘ โรงเรียนเป็นปกติ และอีก ๗ โรงเรียนต่ำกว่าปกติ

๘. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการใช้ประโยชน์โปรแกรมการสอนของโรงเรียน ของนักเรียนระดับประถมต้น และระดับประถมปลาย ในเขตอำเภอรอนนคร แล้วปรากฏว่า

ก. นักเรียนระดับประถมต้น ตลอดปีการศึกษา มารับการสอนในโรงเรียนเป็นจำนวนเวลามากกว่านักเรียนระดับประถมปลาย ที่ระดับความเชื่อมั่น ๘๕ %

ข. นักเรียนชายระดับประถมต้น ตลอดปีการศึกษามารับการสอนในโรงเรียนเป็นจำนวนเวลามากกว่านักเรียนชายระดับประถมปลาย ที่ระดับความเชื่อมั่น ๘๕ %

ค. นักเรียนหญิงระดับประถมต้น ตลอดปีการศึกษา มารับการสอนในโรงเรียนเป็นจำนวนเวลามากกว่านักเรียนหญิงระดับประถมปลาย ที่ระดับความเชื่อมั่น ๘๕ %

๙. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการใช้ประโยชน์โปรแกรมการสอนของโรงเรียน ของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงในเขตอำเภอรอนนครแล้วปรากฏว่า

ก. นักเรียนชาย และนักเรียนหญิง ระดับประถมต้น ตลอดปีการศึกษา มารับการสอนในโรงเรียนเป็นจำนวนเวลาไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น ๘๕ %

ข. ระดับประถมปลายนักเรียนหญิงตลอดปีการศึกษามารับการสอนในโรงเรียนเป็นจำนวนเวลามากกว่านักเรียนชาย ที่ระดับความเชื่อมั่น ๘๕ %

ค. นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงของทั้งสองระดับรวมกันตลอดปีการศึกษา มารับการสอนในโรงเรียนเป็นจำนวนเวลาไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น ๘๕ %

๑๐. นักเรียนระดับประถมต้นในเขตอำเภอรอนนคร สติติทั้งอำเภอ ตลอดปีการศึกษา มารับการสอนในโรงเรียนเป็นจำนวนเวลาไม่ถึง ๑๘๐ วัน ที่ระดับความเชื่อมั่น ๘๕ %

๑๑. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการใช้ประโยชน์โปรแกรมการสอนของโรงเรียน-

เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นแต่ละโรงเรียนในเขตอำเภอหนองจอก กับค่าที่ควรจะเป็น คือ ๑๘๐ วัน แล้วปรากฏว่า มีเพียง ๑ โรงเรียน ที่ตลอดปีการศึกษา นักเรียนมารับการ สอนในโรงเรียนประมาณ ๑๘๐ วัน ส่วนอีก ๒๖ โรงเรียน นักเรียนมาเรียนน้อยกว่า ๑๘๐ วัน ที่ระดับความเชื่อมั่น ๘๕ %

๘. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการใช้ประโยชน์โปรแกรมการสอนของโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นในเขตอำเภอหนองจอก แล้วปรากฏว่า ๑๑ โรงเรียน ที่นักเรียนมารับการ สอนในโรงเรียน ตลอดปีการศึกษาสูงกว่าปกติ ๘ โรงเรียนเป็นปกติ และอีก ๘ โรงเรียน ต่ำกว่าปกติ

๙. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการใช้ประโยชน์โปรแกรมการสอนของโรงเรียน ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ระดับประถมต้นในเขตอำเภอหนองจอก แล้ว ปรากฏว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมาเรียนตลอดปีการศึกษา เป็นจำนวนเวลาไม่ แตกต่างกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น ๘๕ %

๑๐. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการใช้ประโยชน์โปรแกรมการสอนของโรงเรียน ของนักเรียนระดับประถมต้นในเขตอำเภอพระนคร กับเขตอำเภอหนองจอก แล้ว ปรากฏว่า

ก. ในระดับประถมต้น นักเรียนในเขตอำเภอพระนคร มาเรียนตลอดปี การศึกษาเป็นจำนวนเวลามากกว่านักเรียนในเขตอำเภอหนองจอก ที่ระดับความเชื่อมั่น ๘๕ %

ข. ในระดับประถมต้น นักเรียนชายในเขตอำเภอพระนคร มาเรียน ตลอดปีการศึกษาเป็นจำนวนเวลามากกว่า นักเรียนชายในเขตอำเภอหนองจอก ที่ระดับ ความเชื่อมั่น ๘๕ %

ค. ในระดับประถมต้น นักเรียนหญิงในเขตอำเภอพระนคร มาเรียน ตลอดปีการศึกษาเป็นจำนวนเวลามากกว่านักเรียนหญิงในเขตอำเภอหนองจอก ที่ระดับ ความเชื่อมั่น ๘๕ %

๑๑. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการใช้ประโยชน์โปรแกรมการสอนของโรงเรียน ของนักเรียนระดับประถมต้น เฉพาะชั้นเรียนที่เปิดทำการสอนเฉพาะเช้าหรือบ่าย ในเขตอำเภอพระนคร กับเขตอำเภอหนองจอก แล้วปรากฏว่า

ก. นักเรียนระดับประถมต้น ทั้งเช้าและบ่ายระหว่างอำเภอพระนคร และอำเภอหนองจอกมาเรียนตลอดปีการศึกษาเป็นจำนวนเวลาไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น ๘๕ %

ข. นักเรียนชายระดับประถมต้น ทั้งเช้าและบ่ายระหว่างอำเภอพระนคร และอำเภอหนองจอก มาเรียนตลอดปีการศึกษา เป็นจำนวนเวลาไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น ๘๕ %

ค. นักเรียนหญิงระดับประถมต้น ทั้งเช้าและบ่ายระหว่างอำเภอพระนคร และอำเภอหนองจอกมาเรียนตลอดปีการศึกษาเป็นจำนวนเวลาไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น ๘๕ %

การสำเร็จการศึกษาหรือสัมฤทธิ์ผลการเรียน

๑. โรงเรียนประถมทั้งสองระดับของอำเภอพระนคร มีนักเรียนจบการศึกษาตามหลักสูตรร้อยละ ๗๗.๑๑ ถ้าแยกคิดเฉพาะระดับประถมต้นมีนักเรียนสำเร็จร้อยละ ๘๓.๗๘ ถ้าคิดเฉพาะชั้นเรียนที่เปิดสอนตามปกติ ได้ร้อยละ ๘๘.๓๐

๒. โรงเรียนประถมต้นของอำเภอหนองจอกมีนักเรียนสำเร็จตามหลักสูตรร้อยละ ๖๘.๐๐ ถ้าศึกษาเฉพาะชั้นเรียนที่เปิดสอนตามปกติเท่านั้นมีนักเรียนสำเร็จร้อยละ ๖๘.๓๕

ความสัมพันธ์ระหว่างการมาเรียนกับสัมฤทธิ์ผลการเรียน

๑. ในโรงเรียนประถมต้นทั้งสองระดับรวมกัน และระดับประถมต้นระดับเดียวของอำเภอพระนคร พบว่า จำนวนนักเรียนที่มาเรียนต่อวันมีความสัมพันธ์โดยตรงกับสัมฤทธิ์ผลการเรียนของนักเรียน ณ ระดับความเชื่อมั่น ๘๕ %

๒. ในโรงเรียนระดับประถมต้นของอำเภอหนองจอก พบว่าจำนวนนักเรียนมาเรียนต่อวันไม่สัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ณ ระดับความเชื่อมั่น ๕๕ %

ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ประโยชน์โปรแกรมการสอนของโรงเรียนกับสัมฤทธิ์ผลการเรียน

๑. โรงเรียนประถมทั้งสองระดับรวมกัน และระดับประถมต้นระดับเดียวของอำเภอพระนครศรีอยุธยา พบว่า เวลาเรียนที่โรงเรียนเปิดสอนต่อปี มีความสัมพันธ์โดยตรงกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ณ ระดับความเชื่อมั่น ๕๕ %

๒. โรงเรียนระดับประถมต้นของอำเภอหนองจอก พบว่า เวลาเรียนที่โรงเรียนเปิดสอนต่อปีไม่มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ณ ระดับความเชื่อมั่น ๕๕ %

การเปรียบเทียบการศึกษาระหว่าง ๒ อำเภอ

ถ้านักเรียนในอำเภอหนองจอกมาโรงเรียนเท่ากับนักเรียนในอำเภอพระนครศรีอยุธยาแล้ว นักเรียนในอำเภอหนองจอกจะต้องเรียนสำเร็จชั้นประถมศึกษาต้นร้อยละ ๘๕.๘๕ แต่ปรากฏจริง ๆ ว่า นักเรียนในเขตอำเภอหนองจอกเรียนสำเร็จชั้นประถมศึกษาต้นได้เพียง ๖๘.๓๕ %

ข้อค้นพบอื่น ๆ

๑. การมาเรียนในแต่ละเดือนของนักเรียนระดับประถมต้น ระดับประถมปลาย และทั้งสองระดับรวมกันในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา ปรากฏว่า เป็นไปในลักษณะเดียวกันหมด คือ ในเดือนแรก ๆ ของการเปิดเรียนนักเรียนมาโรงเรียนเป็นจำนวนมากที่สุด และค่อย ๆ ลดลงตามลำดับ จนกระทั่งเดือนมกราคม จะลดต่ำมากที่สุด แสดงว่านักเรียนในเขตอำเภอนี้มีการหยุดเรียนตอนเดือนมกราคมมากที่สุด ต่อจากนั้นนักเรียนมาเรียนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ มากขึ้นอีกในระยะปลายปีการศึกษา

๒. การมาเรียนในแต่ละเดือนของนักเรียนระดับประถมต้นในเขตอำเภอหนองจอก ปรากฏว่า เดือนแรกของการเปิดเรียน นักเรียนมาโรงเรียนเป็นจำนวนมาก และลดต่ำสามครั้งตลอดปีการศึกษา คือเดือนสิงหาคม ลดต่ำมากที่สุด แสดงว่านักเรียนในเขตอำเภอนี้หยุดเรียนมากที่สุดระยะ เดือนสิงหาคม และอีกสองครั้งคือในเดือนตุลาคม และมกราคม ต่อจากนั้นเพิ่มขึ้นอีกในระยะปลายปีการศึกษา เช่นกัน

การอภิปรายผลการวิจัย

การมาเรียนของนักเรียนระดับประถมต้น ระดับประถมปลาย และทั้งสองระดับรวมกันในเขตอำเภอพระนคร ซึ่งนับว่าเป็นเขตที่เจริญ มีความสะดวกสบายต่อการเรียนของนักเรียนมากที่สุด ก็ยังปรากฏว่า ทุกโรงเรียนโดยเฉลี่ยแล้วมีนักเรียนขาดเรียนทุกวัน ไม่มีโรงเรียนแม้แต่โรงเรียนเดียวที่สามารถจัดการศึกษาให้ได้อย่างเต็มที่ คือการขาดเรียนของนักเรียนทุกโรงเรียนเกิดขึ้นอย่างมีสาเหตุ ไม่ได้เกิดขึ้นเพราะความแปรปรวนตามปกติ จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า ยิ่งในเขตอำเภอนั้น ซึ่งมีความเจริญน้อยกว่า และไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการเรียนของนักเรียนเท่าเขตอำเภอพระนครแล้ว การจัดการศึกษาก็ยิ่งจะได้ผลน้อยลงไปตามลำดับ ดังจะเห็นได้อย่างชัดเจนจากค่าการมาเรียนของนักเรียนในเขตอำเภอหนองจอกที่เลือกมาทำการศึกษาเปรียบเทียบครั้งนี้ ซึ่งปรากฏว่า ค่าการมาเรียนของนักเรียนระดับประถมต้นในเขตอำเภอพระนครมีค่าสูงกว่านักเรียนในเขตอำเภอหนองจอกทุกอย่างมีนัยสำคัญ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าเมื่อพิจารณาค่าแยกตามเพศแล้ว ปรากฏว่า ค่าการมาเรียนของนักเรียนชายเท่านั้นที่แตกต่างกัน ส่วนของนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่าการมารับการสอนในโรงเรียนแต่ละวันของนักเรียนหญิงระดับประถมต้นในเขตอำเภอพระนคร และเขตอำเภอหนองจอก คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ได้พอ ๆ กัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชนบทธรรมเนียมประเพณีไทย ที่พ่อแม่ผู้ปกครองมักจะเอาใจใส่ดูแล เป็นห่วงเด็กหญิงมากกว่าเด็กชายก็ได้ จึงทำให้จำนวนนักเรียนระดับประถมต้นในเขตอำเภอทั้งสองที่มาโรงเรียนแต่ละวันคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ได้พอ ๆ กัน ใน

เรื่องการมาเรียนของนักเรียนนี้เมื่อพิจารณาแยกตามเพศแล้ว ปรากฏว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงระดับประถมต้นของแต่ละอำเภอมาโรงเรียนแต่ละวัน คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ไม่แตกต่างกันเหมือนกันทั้งสองเขตอำเภอ แต่เฉพาะนักเรียนระดับประถมปลายในเขตอำเภอพระนคร ที่พบว่า นักเรียนหญิงมาโรงเรียนแต่ละวันคิดเป็นเปอร์เซ็นต์สูงกว่านักเรียนชาย แสดงว่าครูระดับประถมปลายในเขตอำเภอพระนคร ควบคุมดูแลเอาใจใส่กวัดขันในเรื่องการขาดเรียนของนักเรียนชายระดับนี้ให้มากเป็นพิเศษ และนอกจากนี้เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าการมาเรียนของนักเรียนระดับประถมต้นระหว่างอำเภอ ปรากฏว่าเป็นไปตามสมมุติฐานของการวิจัย คือ ค่าการมาเรียนของนักเรียนในเขตอำเภอพระนคร มีค่าสูงกว่าของนักเรียนในเขตอำเภอหนองจอกทุกค่า ยกเว้นค่าการมาเรียนของนักเรียนหญิงในเขตอำเภอทั้งสองมีค่าพอ ๆ กัน

ในเรื่องของการใช้ประโยชน์โปรแกรมการสอนของโรงเรียน ของนักเรียนระดับประถมต้น ระดับประถมปลาย และทั้งสองระดับรวมกัน ในเขตอำเภอพระนคร ปรากฏว่ามีค่าไม่ถึง ๑๘๐ วัน ทั้งสิ้น และจากการทำการศึกษเปรียบเทียบจะเห็นได้ว่า ค่าการใช้ประโยชน์โปรแกรมการสอนของโรงเรียน ของนักเรียนระดับประถมต้น ในเขตอำเภอหนองจอก มีค่าน้อยกว่าเขตอำเภอพระนคร แสดงให้เห็นว่ายังเป็นอำเภอที่ทุรกันดารมากเท่าไร ค่าการใช้ประโยชน์โปรแกรมการสอนของโรงเรียน ของนักเรียนก็ยิ่งจะมีค่าน้อยตามไปด้วย ซึ่งจะเป็นเหตุทำให้นักเรียนได้รับความรู้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร อาจก่อให้เกิดปัญหาจำนวนนักเรียนเข้าชั้นมีมากขึ้น อันเป็นเหตุของความสูญเปล่าทางการศึกษาได้ สำหรับเรื่องการใช้ประโยชน์โปรแกรมการสอนของโรงเรียน ของนักเรียนในแต่ละอำเภอ เมื่อพิจารณาแยกตามเพศแล้วปรากฏว่า ระดับประถมต้นนักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีค่าการใช้ประโยชน์โปรแกรมการสอนของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งสองเขตอำเภอ แต่ระดับประถมปลายในเขตอำเภอพระนคร พบว่า นักเรียนหญิงมีค่าการใช้ประโยชน์โปรแกรมการสอนของโรงเรียนมากกว่านักเรียนชาย แสดงว่าครูควบคุมดูแลเอาใจใส่กวัดขันเรื่องการขาดเรียนของนักเรียนชาย ระดับประถมปลายให้มากเป็นพิเศษ และนอกจากนี้

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบนักเรียนระดับประถมต้นระหว่างอำเภอ ก็ปรากฏว่าเป็นไปตามสมมุติฐานของการวิจัย คือค่าการใช้ประโยชน์โปรแกรมการสอนของโรงเรียน ของนักเรียนในเขตอำเภอพระนครศรี มีค่าสูงกว่านักเรียนในเขตอำเภอหนองจอกทุกค่า นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนระดับประถมปลาย มีจำนวนเวลาเรียนน้อยกว่านักเรียนระดับประถมต้น ไม่ว่าจะพิจารณาในแง่ใด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนโตขึ้น ต้องมีความรับผิดชอบมากขึ้น

เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียน กับการมาเรียน และการใช้ประโยชน์โปรแกรมการสอนของโรงเรียน ปรากฏว่า ค่าที่เป็นของนักเรียนในเขตอำเภอพระนครศรีทุกระดับ มีความสัมพันธ์กันโดยตรงทั้งสองค่า ส่วนค่าที่เป็นของนักเรียนระดับประถมต้นในเขตอำเภอหนองจอก ไม่มีความสัมพันธ์กันทั้งสองค่า ประกอบกับการเปรียบเทียบค่าสัมฤทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมต้นในเขตอำเภอหนองจอกที่เป็นจริง ปรากฏว่ามีค่าต่ำกว่าที่ควรจะเป็น แสดงว่าอาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนในเขตอำเภอหนองจอกยังไม่ดีเท่าที่ควร หรือไม่ก็อาจเป็นเพราะคาสติติเวลาเรียนของนักเรียนในเขตอำเภอนี้ ที่รวบรวมได้จากบัญชีเรียกชื่อประจำชั้นเป็นค่าไม่จริง

นอกจากนี้จากข้อค้นพบในเรื่องการมาเรียนของนักเรียนในแต่ละเดือน ปรากฏว่านักเรียนในเขตอำเภอพระนครศรี มีค่าการมาเรียนสูงตอนต้นปีและปลายปีการศึกษา นักเรียนมีการขาดเรียนมากที่สุดระยะ เดือนมกราคม ซึ่งน่าสังเกตว่าตรงกับระยะที่มีงานฉลองเทศกาลต่าง ๆ ชุกชุม อาทิ เช่น งานฉลองปีใหม่ งานกาชาด เป็นต้น สำหรับนักเรียนในเขตอำเภอหนองจอกพบว่า มีค่าการมาเรียนสูงตอนต้นปี และปลายปีการศึกษา เช่นกัน ส่วนการขาดเรียนของนักเรียนในเขตนี้มีการขาดเรียนมากถึง ๓ ครั้งด้วยกัน คือ เดือนสิงหาคม ขาดเรียนมากที่สุด และอีก ๒ ครั้ง คือ เดือนตุลาคม และมกราคม ซึ่งอาจเป็นเพราะนักเรียนต้องช่วยเหลือบิดามารดาหรือผู้ปกครองในการประกอบอาชีพหลักของประชาชนในเขตอำเภอนี้ คือ การทำนา ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนและการปิดภาคเรียนของโรงเรียนควรพิจารณาจัดให้เหมาะสมสอดคล้องกับการมาเรียน และระยะของการขาดเรียนมากของนักเรียนในแต่ละเขต ซึ่งจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี จุลยผลที่ได้เป็นที่ยอมรับของ

นักเรียนทั้งสองเขตอำเภอมีการขาดเรียนมากในเดือนมกราคมเหมือนกัน ควรได้รับการพิจารณาจัดให้เป็นระยะของการปิดเรียนภาคปลายเสีย ส่วนโรงเรียนในเขตอำเภอหนองจอกควรพิจารณาเดือนสิงหาคม และตุลาคม ให้เป็นระยะของการปิดภาคเรียนด้วย เพราะเป็นระยะที่นักเรียนขาดเรียนมากทำให้การจัดกรเรียนการสอนในระยะนี้ได้ผลน้อยมาก

เท่าที่ผู้วิจัยได้ประสบการณ์ในการทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาทำนองนี้มาตั้งแต่ต้นจนจบ ผู้วิจัยมีความรู้สึกว่ คัดชั้นทั้ง ๓ ตัว ที่เลือกมาใช้สำหรับศึกษาค่าเวลาเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษาในครั้งนี้อย่างไรก็ดี เป็นคัตชั้นที่เหมาะสมกับปัญหาทำนองนี้มาก ผู้วิจัยยังได้ความรู้เพิ่มเติมว่า ค่าคัตชั้นการมาเรียนต่อวัน กับค่าคัตชั้นการใช้ประโยชน์โปรแกรมการสอนของโรงเรียนนั้น อันที่จริงเป็นค่าเดียวกันถ้าในการคำนวณหาค่าคัตชั้นทั้งสองนี้ใช้จำนวนวันที่โรงเรียนเปิดสอนจริงทั้งปีเป็นจำนวนเต็ม แต่ในการทำการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยใช้จำนวนวันที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้โรงเรียนเปิดสอนต่อปีเป็นจำนวนเต็ม สูงสุดในการคำนวณค่าคัตชั้น การใช้ประโยชน์โปรแกรมการสอนของโรงเรียน และผู้วิจัยใช้จำนวนวันที่โรงเรียนเปิดทำการสอนจริงตลอดปีเป็นจำนวนเต็มในการคำนวณค่าคัตชั้นการมาเรียนต่อวัน ค่าคัตชั้นทั้งสองค่าที่คำนวณได้จึงมีค่าแตกต่างกันเป็นคนละค่า จึงทำให้สามารถตรวจสอบพิจารณาพร้อมกันเป็น ๒ ค่าได้ (Cross examination)

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาว่าค่าการมาเรียนของนักเรียน มีลักษณะการกระจายเป็นปกติ (Normal Distribution) จึงอาศัยการตรวจสอบค่าความแตกต่างของมัชฌิมเลขคณิตด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ซึ่งได้ผลการวิจัยดังที่กล่าวมาแล้วทั้งเรื่อง แต่ในเรื่องของการมาเรียนของนักเรียนนั้น ถ้าพิจารณาว่านักเรียนทุกคนยอมคาดว่าจะมาเรียนเต็มตามจำนวนวันที่โรงเรียนเปิดทำการสอน ดังนั้น โอกาสที่นักเรียนจะไม่ขาดเรียนเลยจะมีมากที่สุด และโอกาสที่นักเรียนจะขาดเรียน ๑, ๒, ๓, ... วันจะมีน้อยลงตามลำดับ ถ้ามองในทำนองนี้แล้วการขาดเรียนของนักเรียนก็จะมีลักษณะการกระจายเป็นแบบพิวซง (Poisson Distribution) ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลการ

วิเคราะห์ข้อมูลก็จะต้องเป็นไปอีกลักษณะหนึ่ง ต่างจากที่ทำในการวิจัยนี้ และผลการวิจัยก็อาจจะแตกต่างไปจากผลการวิจัยครั้งนี้ก็ได้

สรุปผลการวิจัย

๑. อาจสรุปได้ว่าการหยุดไม่มาเรียนตามปกติเป็นสาเหตุหนึ่งของความสูญเปล่าทางการศึกษาได้ ถ้าสภาพการเรียนการสอนและสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการศึกษาอยู่ในท้องถิ่นที่เจริญ เช่น อำเภอพระนคร แต่สภาพการเรียนการสอนและสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการศึกษาอยู่ในท้องถิ่นที่ไม่เจริญ นอกเขตเทศบาลดังเช่นอำเภอนองจอกแล้วการหยุดไม่มาเรียนตามปกติไม่มีความสัมพันธ์กับ สัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา การสูญเปล่าทางการศึกษาที่เกิดจากการสอบตกไม่สำเร็จการศึกษาไม่ได้ เพราะการไม่มาเรียนของนักเรียน น่าจะเป็นเพราะสภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนไม่ดีมากกว่า หมายความว่าสภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนน่าจะมีอิทธิพลต่อการสอบตกมากกว่าการขาดไม่มาเรียนของนักเรียน

๒. การขาดเรียนไม่ได้เกิดขึ้นเพราะความแปรปรวนตามปกติ แต่เกิดขึ้นอย่างมีสาเหตุ

๓. เวลาเรียนของนักเรียนหญิง และนักเรียนชายไม่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเปรียบเทียบกันในแง่ใด ๆ ยกเว้นในระดับประถมปลายนักเรียนหญิงมีเวลาเรียนมากกว่านักเรียนชาย

๔. การขาดเรียนของนักเรียนประถมต้นและประถมปลาย ในแต่ละวันไม่แตกต่างกัน ยกเว้นนักเรียนหญิง ระดับประถมปลายเท่านั้นขาดเรียนมากกว่าระดับประถมต้น

๕. จำนวนเวลาเรียนของนักเรียนระดับประถมต้น มากกว่าของระดับประถมปลาย ไม่ว่าจะเปรียบเทียบกันในแง่ใด ๆ

๖. เวลาเรียนและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนในเขตอำเภอนองจอกต่ำกว่าของนักเรียนในเขตอำเภอพระนครทุกเรื่องการศึกษา ซึ่งแสดงว่าสภาพท้องถิ่นในแง่การศึกษาของนองจอกต่ำกว่าของเขตพระนคร ซึ่งก็น่าจะเป็นเช่นนั้น จึงรับสมมุติฐาน

ที่ตั้งไว้

๗. การหยุดเรียนของนักเรียนแต่ละเดือนมากน้อยไม่เท่ากัน ดูเหมือนจะมีลักษณะเป็นฤดูกาล และเดือนมกราคมเป็นเดือนที่มีนักเรียนหยุดมากตรงกันทั้งสองอำเภอ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่ได้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าผู้บริหารการศึกษาควรจัดดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้ ตามท้องถิ่นนั้นเจริญ เช่น อำเภอพระนครศรี

๑. ควรให้โรงเรียนระดับประถมศึกษาเปิดทำการสอนให้มากกว่า ๑๘๐ วันต่อปี เพื่อเป็นการแก้ปัญหาจำนวนนักเรียนซ้ำชั้นให้ลดลง

๒. ให้โรงเรียนระดับประถมศึกษาทุกโรงเรียนกวดขันในเรื่องการขาดเรียนของนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะนักเรียนชายระดับประถมศึกษาตอนปลาย ควรได้รับการเอาใจใส่เป็นพิเศษในขณะเดียวกัน โรงเรียนควรได้ทำการศึกษาสาเหตุของการขาดเรียนของนักเรียน และพยายามแก้ไขรวมทั้งหาวิธีป้องกันเรื่องการขาดเรียนของนักเรียนด้วย

๓. ควรจัดให้มีสรวัดรนักเรียนเพิ่มขึ้น เพื่อช่วยโรงเรียนสอดส่องดูแลนักเรียน

๔. ครูควรปรับปรุงการเตรียมแผนการเรียนการสอนตลอดปีให้เหมาะกับช่วงระยะเวลาเรียนของนักเรียน และถ้าเป็นไปได้ควรจัดระยะเวลาปิดเทอมของนักเรียนแต่ละเขตให้ตรงกับช่วงเวลาที่นักเรียนในเขตนั้นมีการขาดเรียนกันมากที่สุด อันจะเป็นการแก้ไขเรื่องการขาดเรียนของนักเรียนได้วิธีหนึ่ง

๕. ครูควรลงสถิติเวลาเรียนของนักเรียนในบัญชีเรียกชื่อทันทีให้เสร็จหลังจากทำการสอน แต่ถ้ามืดเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถลงเวลาเรียนให้เสร็จในทันทีได้ ก็ควรพยายามทำให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

๖. ควรมีการทำกรวิจัยเรื่องนี้สำหรับปีการศึกษาอื่น ๆ เพื่อเป็นการสนับสนุนผลการวิจัยครั้งนี้ และจะทำให้ทราบอีกว่าการขาดเรียนของนักเรียนมีกระสวนเป็นฤดูกาลจริงหรือไม่ นอกจากนั้นถ้าทำการวิจัยได้หลาย ๆ เขตอำเภอ ก็จะทำให้ได้ค่าดัชนีทางการศึกษา

ที่เป็นของนักเรียนโรงเรียนระดับประถมศึกษาของประเทศไทย และทำให้ทราบอย่างแน่ชัดว่าการขาดเรียนของนักเรียนอาจจะเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความสูญเสียทางการศึกษาได้จริงหรือไม่เพียงใด

๗. ควรมีการทำการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องต่าง ๆ อีก เช่น ศึกษาสาเหตุหรือองค์ประกอบของการขาดเรียน ของนักเรียนโรงเรียนระดับประถมศึกษา, สาเหตุของความแตกต่างในเรื่องการมาเรียนของนักเรียนระหว่างเขตอำเภอชั้นนอกและชั้นใน เป็นต้น

นอกจากนี้จากประสบการณ์ที่ผู้วิจัยได้รับจากการทำการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่จะเสนอให้มีการศึกษาถึงการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ของโรงเรียนในเขตอำเภอหนองจอก ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยมีความรู้สึกว่าการใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ของโรงเรียนในเขตอำเภอสูงเกินไป ควรมีการขยายอาคารสถานที่เรียนในบางโรงเรียน